

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie wieczorem.

Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza.

Cena pojedynczego
egzemplarza

Redaktor Naczelny: JERZY KONARSKI.

Adres Administracji: Lwów, ul. Podwała 3 (Tel. 73).

5000 Mp.

Adres Redakcji: Lwów, ul. Chorążczyzny 31 (Tel. 178).

Zanik wielkiej wartości.

Lwów, 20. września.

Ktokołwiek ma sposobność bliższego przyjrzenia się życiu naszych organizacji o charakterze bądź czysto ideowym, bądź mieszanym — i stan obecny porówna ze stanem przedwojennym, tego uderzyć musi zjawisko nader przykre: upadek. A jest to zjawisko powszechne. Coś jakby marazm starczy, który nagle wystąpił po okresie świetnego, młodzieńczego rozkwitu. Jakby wiejący przez Europę wicher wojny zagościł do lokali naszych towarzystw i wywiał całe to bajne, roznaclu pełne życie.

Dotkliwość owych niedomagań dzisiejszych jest niezaprzeczona, bije w oczy siłą faktów. Przedewszystkiem — byt materialny. Większość zrzeszeń w budżecie swym nie wiąże końca z końcem. Wegetuje z pożyczek, rzucanych laskawie przez wzgląd na dawne tradycje, lub wykolatanych przez wpływy starej gwardji towarzystw. A ofiarność członków jest czemś, z czem się ogromnie rzadko spotkać można. Drobną podwyżką wkładek wywołuje protest i secesje osób, które na takie drobne pozycje stać przecież. Trwa się tedy na starym jakimś majątku nieruchomym, a każdy projekt szerszego rozwinięcia skrzydeł bywa z miejsca paralizowany przez — pustkę w kasie.

To jedno — niebezpieczeństwo wielkie, doraźne, bo tu i ówdzie zagłada już przez okno widmo bankructwa. Weksle nie idą, a z prolongatami pożyczek coraz trudniej. Jeśli jednak przez pewne sofismaty dałoby się wyjaśnić, że materialny kryzys w organizacjach społecznych jest utankiem ogólnego kryzysu, to trudniej będzie z kryzysem ideowym. Ten jest równie ciężki, bodaj cięższy.

Cóż się mianowicie dzieje? Oto faktem jest, że ruch ideowy w towarzystwach podupadł tak, jakby ideologia ich uległa zwietrzeniu. Hasła i sztandary nie nęca ogółu swym blaskiem; wielkie cele nie umieją zagrzać do poświęcenia. To też wszędzie daje się odczuć poważny brak ludzi dobrej woli. Do pracy bezinteresownej mało kto się kwapi. Każdemu brak czasu i ochoty. W rezultacie ciężar istnienia towarzystw dźwiga na barkach swych owa „stara gwardja”, czemu obojętnie zdala przyglądają się młodzi. Czasem i zbyt często i oni krytykują, ale krytyka ta jest bezpłodna.

Rzecz dziwna — nawet życie towarzyskie, to życie, które zawsze wśród młodych miało swych entuzjastów — i ono chłonna. Brak mu tętna, brak spójni wewnętrznej, brak ciepła. Wśród wystyżonych ścian biakają się blade cienie, mączące i zmudzone.

Zapowiedź uwolnienia arcybiskupa Cieplaka.

Propozycja rządu sowieckiego. — W zamian za wydanie szeregu więzionych komunistów w Polsce, rząd sowiecki obiecuje uwolnienie arcybiskupa Cieplaka i 14 księży. — W związku z propozycją toczą się rokowania.

(Korespondencja własna „Gazety Lw.”).

Warszawa, 20 września.

(X.) Dowiaduję się, że rząd sowiecki zwrócił się do Rządu polskiego z propozycją wymiany szeregu więzionych w Polsce działaczy komunistycznych, w zamian za arcybiskupa Cieplaka i 14 księży polskich uwięzionych w Moskwie.

Niekiedy tylko — jak rakietą — błysnie wśród tego cmentarzyska opowieść o tem, jak dawniej było, jak gwarnie, jak górnio! Słyszysz się o ludziach, którzy każdą wolną chwilę od pracy zawodowej poświęcali swemu towarzystwu. Z niczego wznosili wszystko. Oddawali swą energię, pieniądze, władzę fachową, siebie samych. Słuchają się tego — i porównuje. I boleje nad zachodem słońca, które nie dosięgły jeszcze zenitu.

Czy rzeczywiście muszą one zagasać? Czy rola ich skończona? Po stokroć nie. Zbyt wielkie jest postawienie ich w życiu narodu, ich które pył jednostek skupiają siłą swej idei, podnoszą, uszlachetniają i z bryły tej wykuwają potem wielkopomne czyny. Jeśli jednak zachowują wciąż swą wartość aktualną dla dzisiejszego zamierania?

Trudno zaprzeczyć, że świetnej karty niektórych towarzystw nieda się już w starej postaci odwrócić. A to choćby dlatego, że najwyższy cel ideowy owych towarzystw — zdobywanie niepodległości państwowej — został osiągnięty. Cel ten zaś był owym wewnętrznym płonieniem dość potężnym, aby skupić ludzi do pracy i czynić ich ofiarnymi. Dziś natomiast, po narodzeniu się wymedlonego i wywalczonego Mesjasza, powstała próżnia. Słusznie, choć ryzykownie nieco zauważył ktoś z zainteresowanych: „Inaczej wyglądałoby dziś, gdyby niepodległość nie była faktem”. Tak — z dawnych ognisk zostały dostojne popieliska, z dawnych wodzów — czełgodyni weterani.

Jest w tem drobna tragedia, a wielki triumf. Jednak i tragedia ta nie jest konieczna. I ideowa pustka jest tylko pozorna. Można i należy ją zapchnąć tem, co niesie dzień dzisiejszy, jego ideami i hasłami. Trzeba mówić, trzeba to i owo zamierzować. Trzeba skupić nowe zastępy przy nowych sztandarach. Społeczństwo, a przedewszystkiem młode pokolenie musi się dać zapożyczyć sztuki zrzeszania, tego, co daje zawodowi zwartość i siłę.

Między innymi rząd sowiecki żąda wydania aresztowanych we Lwowie w styczniu b. r. przy likwidacji szajki szpiegowskiej niejakiego Lokiera i Mondscheina. Jak się dowiadujemy, propozycja rządu sowieckiego została przyjęta i rozpoczęto w tej sprawie rokowania.

a jednostce wypełnia życie w najpiękniejszy sposób. Bo sztuka ta rzeczywiście poszła dziś w zapomnienie. Idziemy luzem.

Zanik tej wielkiej wartości, jaką są organizacje ideowe, nie może nastąpić. Gdyby bowiem nastąpił, powstałaby wówczas niezastąpiona próżnia w duchowej i fizycznej strukturze narodu.

A. N.

Powrót Ministra Kucharskiego.

(Telegram „Gazety Lwowskiej“).

Warszawa, 20. września.

Wczoraj wieczorem wrócił do Warszawy Min. skarbu Kucharski, który bawił w Paryżu, Londynie i Genewie w sprawach związanych z pożyczką zagraniczną dla Polski.

Nauka szkolna a drożyzna.

Niemile niespodzianki. — Nieograniczone rozmiary „potrzeb” szkolnych. — Przesadna gorliwość nauczycieli. — Lekkomysłowość młodzieży. — Potrzeba sanacji. — Co mówi o tem p. urator Sobiński? — Okólnik oszczędnościowy. — Pomoc Zakładu im. Ossolińskich i Książnicy Z. N. S. W. — Sprawa ograniczeń w przyjmowaniu dzieci do szkół. — Krzywdy społeczne. — Opłaty czesnego w szkołach prywatnych.

Lwów, 20. września.

(mg.) Nowy rok szkolny zaskoczył rodziców uczącej się młodzieży nader niemiłymi niespodziankami. Drożyzna, która we wszystkich dziedzinach czyni niemal z dnia na dzień siedmiomilowe kroki, odbiła się przerażająco na cenach książek i przyborów szkolnych, nie zdołała jednak nakłonić pedagogów do koniecznej w tym kierunku oszczędności.

Listy potrzebnych do nauki przedmiotów urosły do nieograniczonych rozmiarów, a wszystko okazało się konieczne: bloki, farby, ołówki, kredki kolorowe, kartony, miseczki do farb, słodki z gumy, cyrkle, nożyczki, punki, narzędzia stołarskie i ślusarskie, papier kolorowy do wyćmianek, płyty sukna do naklejanek, nici i jedwabie do haftów — trochę

Zapowiedź deputacji województwa tarnopolskiego u Premiera Witosa.

(Telegram „Gazety Lwowskiej“).

Warszawa, 19. września

Na 21. bm. zapowiedziany jest przyjazd deputacji z Województwa tarnopolskiego, którą prowadzić będzie Wojewoda tarnopolski p. Łucjan Zawistowski, oraz posłowie. Deputacja przybywa celem zaproszenia p. Prez. Rady Ministrów do zwiedzenia Województwa tarnopolskiego.

Deputacja nauczycieli u Min. Głabińskiego.

(Telegram „Gazety Lwowskiej“).

Warszawa, 19. września.

Dzisiaj przyjął p. min. Głabiński deputację nauczycieli szkół średnich i wyższych, złożoną z profesorów uniwersytetu Szobera, dyr. Syglera, prof. Stefana Kwiatkowskiego, w sprawie projektu ustawy emerytalnej.

Wyjazd gener. Józefa Hallera do Ameryki.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 20 września.

(M.) Zapowiadany wyjazd generała Józefa Hallera do Ameryki ma nastąpić 22 b. m. Jako cicerone polityczny towarzyszyć będzie generałowi kap. Sierociński, znawca stosunków polskich w Ameryce.

zdołał wyleczyć! Nie wchodzi tu naturalnie w rachubę podręczniki szkolne, zeszyty, ołówki, pióra, bez których uczeń obejść się nie może. Opłata czesnego w zakładach prywatnych zdążyła już dojść do dzwigni czesnego miliona (jeśli go nie przekroczyła). W ten sposób rodzice, zapisując kilkoro dzieci do szkoły, wyłożyć muszą odrazu sumę taką, jaka wystarczyć powinna na utrzymanie miesięczne całej rodziny.

Przyczyną tego zjawiska są rozmaite. Wchodzi tu w grę bowiem nie tylko powszechna drożyzna, dzięki której przedmioty niezbędne stają się luksusem. — Nauczyciel lub nauczycielka oczywiście mówić tu nie można o ogóle, ale o poważnej liczbie jednostek — bardzo często w nadmiarze gorliwości uważa swoje przedmioty

Urzędowa Cedula Giełdy Lwowskiej

Nr. 202.

Czwartek, 20. września 1923.

Waluta markowa.

A. Kursa efektów.

Kategorie:	Wart. nom.	Ostatnia dywid.	Płaca:	Żądają:	Transakcje	Uwagi	Kategorie:	Wart. nom.	Dywid.		Płaca:	Żądają:	Transakcje	Uwagi
									1921	1922				
I. Papiery państwowe.														
4% Państwowa poz. Prem. z r. 1920	1000	—	1950	—	—		b) Przemysłowe:							
II. Listy zastawne. (bez kuponu bież.)							Agrochemia fabr. szt. naw. 500 120000 Bracia Biskupscy 1000 255000 Browary lwowskie 500 500 1850000 1910000 1870-1900000 Chodorów fabr. cukru 1000 21 140 870000 930000 875-925000 Cegielski — — — 128000 142000 130-140000 Cmielów fabr. porcelany 1000 200 1000 245000 Gafoia fabryka Obuwia 140 22 140 35000 37000 36000 Galicja Rafinerja nafty 140 800 — 2200000 Górka fabryka cementu 140 119 — 1050000 Karpall zakłady litogr. 140 280 140 120000 Kraków f. wódek Kraków 280 168 200 140000 Niemojowski fabr. pap. 1000 90 — 148000 158000 150-155000 Oikos Zakł. przem.-drzew. 1000 300 400 655000 675000 660-670000 Parowozy S. A. bud. masz. 500 60 — 112000 192000 115-120000 96-100000 zł Pezet Pow. Zakł. bud. 500 200 — 59000 61000 60000 „Plotno” w Poznaniu 1000 — 750 420000 Pocisk zakłady amunicji 350 14 170 190000 Polska Nafta przem. wiert. 500 100 350 112000 118000 115000 Polskie Tow. Budowlane 500 235 400 67000 Potęga Tow. huty żel. 10000 1509 — 17000 Rakuszawa fabryka sukna 140 100 280 570000 630000 575-625000 560000 zł Siersza zakł. elektr. 200 21 40 70000 Siersza gór. zakłady 140 450 — 1150000 1225000 1175-1200000 Społka Akc. Wydawnicza 280 — 56 38000 Tepege gór. zakłady 700 350 700 740000 Tesp. tow. ekspl. soli 1000 150 350 975000 1300000 1000-1275000 Ursus fabryka motorów 500 180 250 750000 Wildt i Ska 500 150 500 280000 Zieleniewski fabr. masz. 1000 170 1070 1900000							
III. Oblig. (bez kuponu bież.)														
4 1/2% Kom. Pol. Bk kraj.	—	—	101	103	—		c) Handlowe:							
4% Kom. Pol. Bk kraj.	—	—	97	99	—		Polski Glob 500 100 — 7000 Polbal 1000 160 250 30000 Tohan 140 70 210 79000 81000 80000 Polsot 1000 260 600 25000 Wawel 500 100 — 2500 Zegluga Polska 140 20 50 28000							
4% kol. lok. Pol. Bk kraj.	—	—	92	94	—									
4% Poz. kr. gal. z r. 1893	—	—	92	94	—									
4% Poz. kr. gal. z r. 1904	—	—	92	94	—									
4% Poz. kr. gal. z r. 1905	—	—	92	94	—									
4% Poz. kr. gal. z roku 1906 (szkolna)	—	—	92	94	—									
4 1/2% Poz. kr. gal. z r. 1913	—	—	125	130	—									
4 1/2% Poz. kr. gal. z r. 1914	—	—	200	210	—									
IV. Akcje.														
a) Bankowe:														
		1921 1922												
Akc. Związk.	280	70 140	40000	—	—									
Akc. hipoteczny	280	42 120	198000	207000	200—205000									
Handlowy w Poznaniu	1000	300 600	200000	—	—									
Małopolski	280	56 140	110000	—	—									
Powszechny kredytowy	280	42 140	290000	—	—									
Przemysłowy	280	42 130	81000	85000	82—84000									
Rafinerja S. A.	1000	250 —	400000	—	—									
Ziemski kredytowy	280	56 84	400000	43000	41—42000									
Zemelny	280	56 84	30000	—	—									
Zw. Sp. Zar. w Poznaniu	1000	— 600	590000	—	—									

V. Waluty i Dewizy.

Kategorie:	Bilety bankowe.			Czeki, przechozy i wpłaty.			Uwagi
	płaca	żądają	transakcje	płaca	żądają	transakcje	
Dolary amerykańskie							Ws. utek zarządzenia Ministra Skarbu kursu walut i dewiz notuje wyłącznie giełda warszawska
Dolary amerykańskie (drobne)							
Dolary kanadyjskie							
Dynary							
Funty szterlingi							
Franki belgijskie							
Franki francuskie							
Florency holenderskie							
Franki szwajcarskie							
Korony austriackie							
Korony czesko-słowackie							
Korony duńskie							
Korony norweskie							
Korony szwedzkie							
Korony węgierskie							
Lei rumuńskie							
Liry włoskie							
Marki niemieckie							

B. Kursa Zbożowa.

Ceny rozumieją się w markach polskich za 100 kg. bez podatku spożywczego, miejsce stacja załadowania.	Ceny		Uwagi	Ceny rozumieją się w markach polskich za 100 kg. bez podatku spożywczego, miejsce stacja załadowania.	Ceny		Uwagi
	od	do			od	do	
PSZENICA krajowa ex 1923 r.	—	—	Bez oferty — bez transakcji.	MAKA: żytnia 70 proc. Loco Lwów	—	—	
ZYTO małopolskie 67/68 ex 1923 r.	—	—		MAKA: żytnia proc. Loco Lwów	—	—	
ZYTO małopolskie ex 1923 r.	—	—		MAKA: pszen. 70 proc. Loco Lwów	—	—	
JECZMIEN: małopolski browarniany przemyślowy	—	—		MAKA: pszen. 50 proc. Loco Lwów	—	—	
OWIES: małopolski ex 1922 r.	—	—		MAKA: pszen. 40 proc. Loco Lwów	—	—	
OWIES małopolski ex 1923 r.	—	—		OTREB: pszen.	—	—	
KUKURDZA: rumuńska stacja Śniatyn	—	—		OTREB: żytni	—	—	
ZIEMNIANKI jadalne	—	—		MAKUCHY: łuski i konowca	—	—	
FASOLA: biała	—	—		MAKUCHY: rzepakowe	—	—	
FASOLA: talarowa	—	—		WORKI: jutowe wyrobu Stradom. Warta	—	—	
GROCH: pelny	—	—		Czestochowianka 75 kg. za sztukę	—	—	
GROCH: Victoria	—	—		WORKI: używane, dobre, za sztukę	—	—	
GROCH: K. Victoria	—	—		KONICZYNA czerwona krajowa naturalna	—	—	
ROSIK:	—	—		SŁOMA prasowana	—	—	
WYKA:	—	—		SIANO wolińskie	—	—	
MIESZANKA: ostateczna w klasie	—	—		SIANO słodkie krajowe przesiane	—	—	
LUBIN:	—	—		LEN	—	—	
HRECZKA:	—	—		MASZyna HRECZANNIA	—	—	
				MASZyna JECZMIENNA	—	—	
				APUSTA KWASZONA	—	—	
				ECAK	—	—	

Sekretariat Giełdy.

Generalny Sekretarz Dr. Paneth.

